

1. Obiekt

811 ZAŁOŻENIE REZYDENCJONALNE

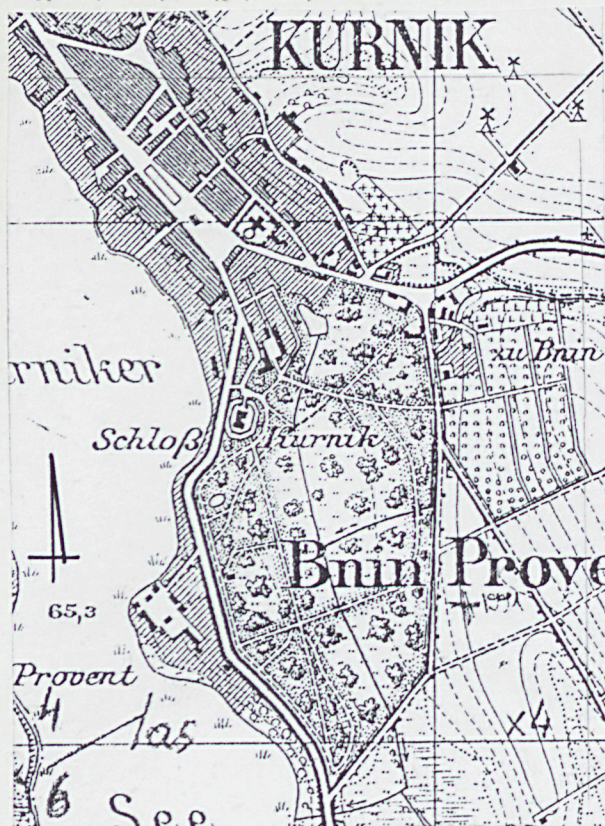
2. Czas powstania

XV w. - 1964

3. Miejscowość

KÓRNIK

Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

Kórnik

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

powiat POZNAŃSKI

gmina Kórnik

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna przed 1. VI. 1975 r.

województwo poznańskie

powiat Śrem

8. Właściciel i jego adres

Biblioteka Kórnicka PAN, Instytut Dendrologii PAN, Urząd Miasta i Gminy Kórnik

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

autor zdjęć R. Kąsinowska

data wykonania wrzesień 1996 r.

miejsce przechowywania negatywów WKZ Poznań

2422/A

Nr 30/A i 116/A

data 2. III. 1930

1. VI. 1968

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Założenie rezydencjonalne związane z zamkiem, siedzibą kolejnych właścicieli Kórnicka bierze swój początek wraz z budową głównego obiektu ok. 1420 r. Należące do zamku zabudowania gospodarcze skupione były m.in. na terenie dzisiejszego prowentu, wymienionego poraz pierwszy w 1635 r. Nieopodal otoczonego fosą zamku założono także ogród. Sukcesywnie, wraz z likwidowaniem elementów obronnych zamek wraz z otoczeniem zmieniał swój pierwotny charakter. Pierwsza, znacząca przebudowa miała miejsce ok. 1570 r., druga zaś po poł. XVIII w. Do tego czasu główna droga dojazdowa do zamku prowadziła od strony Bnina; ok. 1700 r. po jej zachodniej stronie założono pierwszy, kwaterowy ogród. W XVIII w. ma miejsce generalna przebudowa gotycko-renesansowego zamku na barokowy pałac; wówczas założono od południa regularny ogród, ozdobiony murowanymi altanami oraz okazały dziedziniec północny. Tutaj stały dwie murowane oficyny oraz równie murowany most, prowadzący do nowego północnego wejścia rezydencji. W tym samym czasie wznosi się pierwsze, murowane budynki na Prowencie. Następna przebudowa rezydencji i otoczenia podjęta została przez Tytusa Działyńskiego, właściciela Kórnicka w lat. 1826-1861. On powiększył teren ogrodów do obecnej powierzchni, przebudował rezydencję, postawił okazałą oranżerię w pobliżu nowego, zbudowanego również w tym czasie mostu, prowadzącego do głównego wejścia w elewacji

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Założenie rezydencjonalne usytuowane na południowym krańcu miasta Kórnik sąsiaduje od tej strony z Bninem. Jego dawna granica zachodnia sięgała brzegów jeziora. W krańcu południowo-zachodnim leży zespół budynków o charakterze gospodarczym, zwany Prowentem. Już za czasów Jana Działyńskiego (1861-1880) północna granica ogrodu sięgała pierzeji Rynku, a wschodnia i południowa biegły wzdłuż obecnych ulic Średzkiej i Parkowej.

Zespół składał się z zamku, który obecnie wraz z oficyną usytuowaną po zachodniej stronie d. dziedzińca (ul. Zamkowa 10) oraz drugą, zwaną Kaludynówką (ul. Zamkowa 1) należą do Biblioteki Kórnickiej PAN. Ciągący się po wschodniej i południowej stronie zamku park z d. altaną, ob. Muzeum Dendrologii (ul. Zamkowa 7), budynkiem przy ul. Średzkiej 18 (za czasów Tytusa i Jana Działyńskich klasztor SS Miłosierdzia), d. stajnią i wozownią (ob. Zamkowa 3) i budynkiem mieszkalnym na Prowencie stanowią własność Instytutu Dendrologii PAN. Pozostałe budynki na Prowencie należą do Urzędu Miasta i Gminy oraz Nadleśnictwa Babki.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Pierwszą zasadniczą zmianą w otoczeniu zamku nastąpiła ok. 1830 r., kiedy prywatną drogę prowadzącą z dziedzińca na Prowent zamieniono w ogólnodostępny trakt. Ten stan został ostatecznie przypieczętowany po 1945 r. kiedy obsadzony drzewami bity trakt zamieniono na pokrytą asfaltem, znacznie szerszą szosę. Równocześnie pozostały teren d. dziedzińca wraz z dwiema oficynami ok. 1964 r. ogrodzono oddzielnym płotem a przed zamkiem założono parking. Te prace spowodowały zlikwidowanie istniejącego charakteru tej partii założenia, która obsadzona w lat.1870-1880 drzewami i krzewami stanowiła (mimo publicznej drogi) przedłużenie założenia parkowego.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, T.V, Z.25,
W-wa 1961, s.20-28.

Kąsinowska R., Zamek w Kórniku, Poznań 1993-1995,
msznps WKZ Poznań.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Róża Kąsinowska

.....
imię i nazwisko

data wrzesień 1996 r.

26. Sprawdził

.....
imię i nazwisko

data .....

27. Załączniki

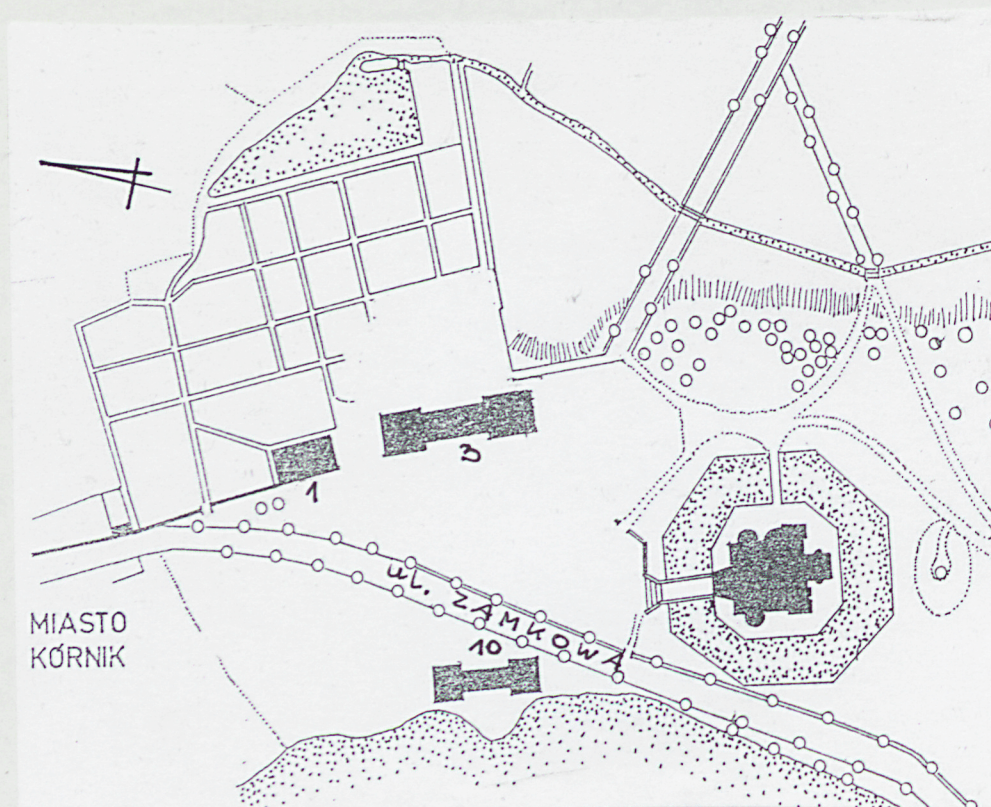
1-2

1. Miejscowość KÓRNIK	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Założenie rezydencjonalne	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) cd. autorzy, historia obiektu, określenia stylu
--------------------------	---	---

cd. autorzy, historia obiektu, określenia stylu:

na most schodów połączył je murowanym ogrodzeniem z oranżerią, obok której znajdowała się zamykająca wejście do ogrodu brama. Następna brama stała między stajnią i drugą oficyną, za którą w kierunku miasta ciągnął się ostatni odcinek muru z trzecią bramą. Tylko ten ostatni fragment powstałego w lat. 1858-61 ogrodzenia ocalał. Oranżeria wraz z dwiema bramami i murem przy schodach rozebrane w 1942 r.

Wkładkę założył: Róża Kąsinowska, wrzesień 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów WKZ Poznań

1. Miejscowość

K Ó R N I K

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZAŁOŻENIE REZYDENCJONALNE

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Brama zw. "zieloną", opis, fotografie.

Brama wraz z odcinkiem muru ogradzającego teren d.ogrodu inspektowego jest jedynym reliktem wzniesionego w lat. ogrodzenia, wzniesionego przy wschodniej pierzei d.dziedzińca. Wzniesiona z cegły o nietynkowanym licu. Mur zwieńczony krenelażem. Brama wjazdowa, obok której wejście dla pieszych, sklepiona łukiem Tudora, ujęta jest w dwa zwieńczone wieżyczkami filary, łuk przejazdu ozdobiony pinaklem.

Neogotycka.

Wkładkę założył: Róża Kąsinowska, wrzesień 1996 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów WKZ Poznań